

PATVIRTINTA  
Viešosios įstaigos Šilutės ligoninės  
vyriausiojo gydytojo  
2025 m. balandžio 3 d.  
įsakymu Nr. A1-33

## **ATSISAKYMO TEIKTI ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGAS IR JŲ NUTRAUKIMO TVARKOS APRAŠAS**

### **I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Viešosios įstaigos Šilutės ligoninės (toliau – Ligoninė) atsisakymo teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas ir jų nutraukimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato asmens sveikatos priežiūros paslaugų (toliau – paslaugos) teikimo pacientui, besielgiančiam nederamai ir nepagarbiai arba kurio veiksmai kelia grėsmę Ligoninės sveikatos priežiūros specialisto ir (ar) kito darbuotojo, ir (ar) kito paciento sveikatai ar gyvybei, nepradėjimo, atsisakymo teikti paslaugas, laikino paslaugų teikimo sustabdymo ir nutraukimo tvarką bei sąlygas (aplinkybės). Aprašas taip pat reglamentuoja sveikatos priežiūros specialistų ir (ar) kitų Ligoninės darbuotojų veiksmus esant šioms aplinkybėms.

2. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 12 straipsnio 8 ir 9 dalimis.

3. Pacientas privalo pagarbiai ir deramai elgtis su visais sveikatos priežiūros įstaigos darbuotojais ir kitais pacientais.

4. Pacientui gali būti atsisakoma teikti paslaugas arba paslaugų teikimas gali būti nutraukiamas šiais atvejais:

4.1. Jeigu paciento veiksmai kelia grėsmę sveikatos priežiūros specialisto, kito darbuotojo ir (ar) kitų pacientų sveikatai ar gyvybei;

4.2. Jeigu pacientas nederamu ir nepagarbiu elgesiu (toliau – nederamas elgesys) žemina sveikatos priežiūros specialisto garbę ir orumą ir tai trukdo teikti kokybiškas sveikatos priežiūros paslaugas jam ir (ar) kitiems pacientams.

4.3. Gydytojas gali atsisakyti gydyti pacientą, jei tai prieštarauja gydytojo profesinės etikos principams, jei pacientas nevykdo savo pareigų, tuo sukeldamas grėsmę savo ir kitų pacientui sveikatai ir gyvybei, arba trukdo jiems gauti kokybiškas sveikatos priežiūros paslaugas.

5. Kai teikiama būtinoji medicinos pagalba, nepradėti teikti paslaugų arba sustabdyti jų teikimą galima tik tuo atveju, kai pacientas savo veiksmais kelia grėsmę sveikatos priežiūros specialisto, kito darbuotojo ir (ar) kitų pacientų sveikatai ar gyvybei ir kai yra išnaudotos visos galimybės grėsmei pašalinti arba kai tokių galimybių nėra. Pašalinus grėsmę arba jai išnykus, būtinoji medicinos pagalba pradedama teikti arba tęsiama nedelsiant.

## **II SKYRIUS**

### **ATSISAKYMO TEIKTI ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGAS IR JŲ NUTRAUKIMO SĄLYGOS (APLINKYBĖS)**

6. Paciento nederamo elgesio, žeminančio sveikatos priežiūros specialisto garbę ir orumą, ir (arba) trukdančio teikti kokybiškas paslaugas jam pačiam ir kitiems pacientams, atpažinimo kriterijai (požymiai):

6.1. fizinį skausmą sukeliantys paciento veiksmai (sugriebimas už rankos, pastūmimas, sudavimas, įspyrimas ir kt.);

6.2. nepriimtinas ar nepageidaujamas paciento fizinis kontaktas (prisilietimas, glostymas, plekštelėjimas, grybštelėjimas ir kt.), siekimas prisiliesti (apkabinti, prisitraukti arčiau ir kt.) ar tokio fizinio kontakto reikalavimas;

6.3. paciento žeminančių žodžių ar gestų, nukreiptų prieš sveikatos priežiūros specialisto ar kito darbuotojo savivertę ir savijautą, naudojimas;

6.4. tiesioginiai arba netiesioginiai grasinimai, gąsdinimai, nepagrįsti kaltinimai, kurie sukelia neigiamas emocijas ar prastą savijautą;

6.5. sveikatos priežiūros specialisto ar kito darbuotojo žeminimas, siekiant sumenkinti pasitikėjimą savimi, išjuokti ar pašiepti išvaizdą, statusą ar elgesį, įžeisti garbę ir orumą, įskaudinti;

6.6. paciento veiksmai, kuriais siekiama paveikti sveikatos priežiūros specialistą atlikti darbus arba suteikti paslaugas, nesusijusias su sveikatos priežiūros specialisto kompetencijomis ir (arba) vykdomomis funkcijomis;

6.7. kiti nepriimtini, bauginantys, žeminantys ar įžeidžiantys paciento veiksmai, trukdantys jam pačiam ar kitiems pacientams gauti kokybiškas paslaugas.

7. Paciento elgesio, keliančio grėsmę asmens (sveikatos priežiūros specialisto, kito darbuotojo, paciento) sveikatai ir gyvybei, atpažinimo kriterijai:

7.1. Pacientas nereaguoja į sveikatos priežiūros specialisto ar kito darbuotojo nurodymus, yra įniršęs, įsitempęs, pasirengęs pulti;

7.2. Pacientas grasina suduoti, susidoroti, užmušti ir pan.;

7.3. Pacientas rankoje turi ginklą, peilį ar bet kokį daiktą, kuris gali būti panaudotas kaip ginklas;

7.4. Pacientas blaškosi, mojuoja rankomis, bėgioja, šaukia, spardosi, mēto daiktus ar pan., tuo sukeldamas pavojų sau ir (ar) kitiems.

8. Atsisakymo teikti paslaugas ar paslaugų teikimo nutraukimo sąlygos:

8.1. pacientui neteikiama ir nėra reikalinga būtinoji medicinos pagalba;

8.2. paciento nederamas elgesys nėra nulemtas jo sveikatos būklės;

8.3. pacientas nekeičia savo elgesio po prašymo nutraukti nederamą elgesį ir elgtis deramai bei pagarbiai;

8.4. pacientas nenutraukia savo nederamo elgesio po įspėjimo dėl paslaugų teikimo nutraukimo.

## **III SKYRIUS**

### **SVEIKATOS PRIEŽIŪROS SPECIALISTO VEIKSMAI**

9. Paslaugas teikiantis asmens sveikatos priežiūros specialistas, nustatęs šio Aprašo 6 ir 7 punktuose nurodytą pagrindą:

9.1. įspėja pacientą žodžiu, kad dėl jo neteisėtų veiksmų gali būti nepradėtas arba nutrauktas asmens sveikatos priežiūros paslaugos teikimas;



9.2. jeigu žodinis įspėjimas paciento nesudrausmina ir asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą trikdančios neteisėti veiksmai nėra nutraukiami, asmens sveikatos priežiūros specialistas, atsižvelgdamas į paciento veiksmų neteisėtumo mastą ir sveikatai ar gyvybei grėsmės lygį, nurodo pacientui išvykti iš paslaugų teikimo vietos bei Ligoninės teritorijos. Jei pacientas nepaklūsta, specialistas iškviečia apsaugos tarnybos darbuotoją ir (arba) policijos pareigūnus (saugumo užtikrinimui) bei padalinio vadovą (jei nėra – jį pavaduojantį sveikatos priežiūros specialistą, jei nėra – budintį gydytoją);

9.3. jeigu pacientas nutraukia savo veiksmus, asmens sveikatos priežiūros specialistas pradeda arba tęsia sveikatos priežiūros paslaugos teikimą, tačiau paciento veiksmus, dėl kurių buvo svarstoma nepradėti arba nutraukti sveikatos priežiūros paslaugos teikimą, aprašo paciento medicinos dokumentuose;

9.4. jeigu pacientas nenutraukia savo neteisėtų veiksmų, asmens sveikatos priežiūros specialistas žodžiu informuoja, kad pacientas teisės aktų nustatyta tvarka sveikatos priežiūros paslaugai turės registruotis iš naujo kitoje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje (išskyrus būtinąsios medicinos pagalbos atvejus) ir saugos tarnybos darbuotojas (jei toks yra) ir (arba) policijos pareigūnai išlydi pacientą iš Ligoninės patalpų. Asmens sveikatos priežiūros specialistas paciento medicinos dokumentuose pažymi, kad paslaugų teikimas buvo nepradėtas arba nutrauktas dėl paciento neteisėtų veiksmų ir juos motyvuotai aprašo (nurodo įvykio liudytojus, kitas reikšmingas aplinkybes), taip pat nurodo, kad pacientas informuotas apie galimybę gauti sveikatos priežiūros paslaugą registruodamasis jai iš naujo kitoje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje (išskyrus būtinąsios medicinos pagalbos atvejus) teisės aktų nustatyta tvarka. Šį medicinos dokumentą asmens sveikatos priežiūros specialistas pasirašo kvalifikuotu elektroniniu parašu ir paciento informavimo tikslu įkelia į elektroninę sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinę sistemą (toliau – ESPBI IS).

9.5. Jeigu asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimas nepradedamas dėl prieštaravimo gydytojo profesinės etikos principams, asmens sveikatos priežiūros specialistas išaiškina pacientui nepradėjimo teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas priežastis bei jo galimybes gauti šią paslaugą. Informacija apie nepradėjimą teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas, taip pat pacientui pateikta informacija apie jo galimybę gauti šias paslaugas teisės aktų nustatyta tvarka yra užfiksuojama medicinos dokumentuose, o pacientas su šia informacija supažindinamas pasirašytinai. Medicinos dokumentą asmens sveikatos priežiūros specialistas pasirašo kvalifikuotu elektroniniu parašu ir paciento informavimo tikslu įkelia į ESPB IS.

9.6. Apie paslaugų teikimo nutraukimą dėl nederamo ir (ar) grėsmę keliančio paciento elgesio padalinio vadovas ne vėliau kaip per 1 darbo dieną informuoja vyriausiojo gydytojo pavaduotoją medicinai.

10. Aprašo 9 punkte numatyta tvarka netaikoma, kai:

10.1. visais atvejais, kai pacientui teikiama būtinoji medicinos pagalba. Tais atvejais, kai teikiant būtinąją medicinos pagalbą pacientas savo veiksmais kelia grėsmę sveikatos priežiūros specialisto, kito teikiant sveikatos priežiūros paslaugą dalyvaujančio sveikatos priežiūros įstaigos darbuotojo ir (arba) kitų pacientų sveikatai ar gyvybei, asmens sveikatos priežiūros specialistas gali nepradėti teikti sveikatos priežiūros paslaugos arba sustabdyti jos teikimą, gali taikyti paciento fizinio suvaržymo priemones, nedelsdamas kreiptis į apsaugos tarnybos darbuotoją ir (arba) policijos pareigūnus dėl saugumo užtikrinimo. Pašalinus grėsmę arba jai išnykus, būtinąsios medicinos pagalbos teikimas pradedamas arba tęsiamas. Paciento veiksmai, dėl kurių buvo nepradėtas arba nutrauktas asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimas, aprašomi medicinos dokumentuose. Pabaigus būtinąsios

medicinos pagalbos teikimą, asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimas tęsiamas tik tuo atveju, jeigu nėra šio įsakymo 4.1. ir 4.2. papunkčiuose nurodytų pagrindų;

10.2. nederamą ir (arba) nepagarbų elgesį lemia paciento sveikatos būklė. Šiuo atveju asmens sveikatos priežiūros specialistas užtikrina, kad pacientui būtų suteikta jam reikalinga asmens sveikatos priežiūros paslauga. Prireikus užtikrinti saugumą, asmens sveikatos priežiūros specialistas taiko fizinio suvaržymo priemones, gali kreiptis į apsaugos tarnybos darbuotoją ir (arba) policijos pareigūnus. Jeigu dėl paciento veiksmų kyla pavojus asmens sveikatos priežiūros specialisto, kito teikiant sveikatos priežiūros paslaugas dalyvaujančio sveikatos priežiūros įstaigos darbuotojo ir (arba) kitų pacientų sveikatai ar gyvybei, pirmiausia yra užtikrinamas jų saugumas ir tik tada pradedamas arba tęsiamas asmens sveikatos priežiūros paslaugos teikimas.

#### **IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

11. Tvarkos aprašas taikomas visuose Ligoninės skyriuose.

12. Dėl Aprašo 4.1. ir 4.2. papunkčiuose numatytų paciento neteisėtų veiksmų asmens sveikatos priežiūros specialistai gali kreiptis į teisėsaugos institucijas teisės aktų numatyta tvarka.

13. Pacientas, manydamas, kad dėl atsisakymo teikti jam paslaugas, paslaugų teikimo sustabdymo ar nutraukimo buvo pažeistos jo teisės, turi teisę pateikti skundą Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatyme nustatyta tvarka.

14. Pasikeitus Apraše nurodytų teisės aktų nuostatoms, teisės aktams netekus galios ar įsigaliojus naujiems teisės aktams, kurie kitaip reguliuoja Apraše aptariamus aspektus, Aprašu vadovaujasi tiek, kiek jis neprieštarauja Lietuvos Respublikos teisės aktams, kartus atsižvelgus į pasikeitusį teisės aktuose įtvirtintą teisinį reguliavimą.

---